

Monumentnummer*: 522466

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 09 oktober 2001
Kadaster deel/nr 82696/102

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
's-Hertogenbosch		's-Hertogenbosch		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Hinthamerstraat	190			5211 MX	's-Hertogenbosch		
Hinthamerstraat	192			5211 MX	's-Hertogenbosch		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
's-Hertogenbosch	H				6449		

Omschrijving**

Inleiding.

De WINKEL met WOONHUIS "In de Drij Swarte Mollen" is gelegen aan de noordelijke zijde van de Hinthamerstraat, op de hoek van de steeg "Achter de Mollen". De kern van het pand wordt gevormd door twee oudere, vermoedelijk 17de-eeuwse woonhuizen, die omstreeks 1900 werden verbouwd en één nieuwe gezamenlijke voorgevel (met achterliggende travee) kregen, mogelijk naar ontwerp van Ed. Cuypers. Deze gevel vertoont de vormtaal van de Neo-Renaissance, met in de winkelpui verwijzingen naar de Art Nouveau. De winkel behoorde bij de in 1818 opgerichte koffiebranderij "In de Drij Swarte Mollen". Deze koffiebranderij lag achter de winkel, aan de Zuidwillemsvaart. Het woonhuis werd later uitgebreid met een tuinkamer en serre aan de noordzijde. In 1963 werd een gedeelte van de oorspronkelijke kap gesloopt en vervangen door een plat dak. Ook werd de keuken aan de achterzijde uitgebreid met een aanbouw voor een bijkeuken onder zadeldak.

Omschrijving.

Het onderkelderde pand heeft een globaal L-vormige plattegrond en telt twee bouwlagen, deels onder plat dak met schilden, gedekt met leien, deels onder zadeldak met verbeterde Hollandse pannen en deels onder plat dak. Dakkapellen boven de voorgevel. De gevels

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zijn opgetrokken in baksteen, zijgevels bepleisterd, achtergevel gewit. In de voorgevel een hardstenen plint met bossage en hardstenen waterlijsten. Kalkstenen speklagen, aanzet- en sluitstenen. De voorgevel van het pand is asymmetrisch en heeft een driedelige samenstelling. In het midden een smalle gevelpartij, afgesloten door een trapgevel. Aan weerszijden hiervan wordt de voorgevel afgesloten door een kroonlijst. Links een gevelpartij met op de begane grond de winkelpui. Rechts een twee traveeën tellende gevelpartij. De hoofdingang van het woonhuis is gelegen in het midden van de gevel: deze bestaat uit een houten paneeldeur met siertraliewerk en getoogd bovenlicht. Hierboven een wenkbrauwboog. Hierboven een Frans balkon met smeedijzeren sierhek. De vertrekken zijn voorzien van schuiframen, op de begane grond getoogde vensters, ter hoogte van de eerste verdieping rechtgesloten ramen onder segmentbogen. Op de verdieping hebben de schuiframen gedeelde bovenlichten. Links boven de winkelpui een drielichtsvenster met bovenlichten onder een segmentboog. In de trapgevel ter hoogte van de zolder een getoogd schuifvenster. Hieronder een gevelsteen met drie mollen. De winkelpui heeft links een etalagevenster met houten kozijn in Art Nouveau-detaillering. Afgerond bovenlicht met glas-in-lood. Rechts hiervan een beglaasde houten winkel deur met panelen en houtsnijwerk. Gedeeld bovenlicht. De winkelpui wordt aan de bovenzijde afgesloten door een stalen latei met rozetten. Aan weerszijden van de winkelpui ranke pilasters. Aan de bovenzijde heeft de pui een kalkstenen omlijsting, versierd met kanteelachtige motieven. Boven de winkelpui een smeedijzeren uithangbord.

De sober uitgevoerde westelijke zijgevel is bepleisterd. Op de verdieping ter hoogte van een slaapkamer een rechtgesloten venster met een vernieuwd raam. Links hiervan, op de begane grond een rechtgesloten venster met stolpraam en hardstenen dorpel. De eveneens sobere achtergevel kijkt uit op een tuin, oorspronkelijk een binnenplaats tussen winkel/woonhuis en de achterliggende koffiebranderij. De noordelijke achtergevel bestaat sinds de verbouwing van 1963 uit een rechtgesloten gevel. Ter hoogte van de eerste verdieping schuiframen, ter hoogte van de tweede (zolder-)verdieping stolpramen. Op de begane grond gaat de achtergevel schuil achter een éénlaags aanbouw onder plat dak voor de tuinkamer. In de lagere oostelijke achtergevel stolpramen met drieruits bovenlicht. Ook deze gevel gaat ter hoogte van de begane grond schuil achter een éénlaags serre onder plat dak. Het inwendige van het pand toont nog voor een groot deel de dispositie van omstreeks de eeuwwisseling. Het pand heeft een centrale gang, bereikbaar via de ingang van Hinthamerstraat 192, met aan de rechterzijde een salon, een trappenhuis en een zitkamer en de later toegevoegde tuinkamer. Links van de gang liggen de winkel, met daarachter een kantoor. Achter de winkel zijn een kleine hal, de keuken en de eetkeuken gesitueerd. In het interieur is nog een groot aantal oorspronkelijke elementen aanwezig. Hiervan zijn onder meer van belang: in de winkel nog oorspronkelijke kasten en toonbank, in de salon een rijk stucplafond, in het trappenhuis de trap met gietijzeren balusters en rijk versierde houten trappaal met bronzen lamp/beeld, tussen gang en trappenhuis een stucrelief met puttivoorstelling, in de zitkamer een schoorsteenmantel, paneellambriseringen, paneeldeuren en geprofileerde deuromlijstingen, in de keuken een houten schouwkap en gietijzeren haardplaat met voorstelling, siertegels.

Waardering.

Het pand "In de Drij Mollen", bestaande uit een winkel en een woonhuis, is van algemeen belang. Het pand bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling: het vormt als winkel/woonhuis behorend bij de koffiebranderij "de Drie Mollen" een herinnering aan een voor de stad 's-Hertogenbosch belangrijke tak van de industrie. Het pand heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl: een Neo-Renaissance vormtaal met verwijzingen naar de Art Nouveau. Voorts is het van belang vanwege de rijke detaillering en het materiaalgebruik. Het pand heeft ensemblewaarde vanwege de bijzondere betekenis van dit karakteristieke pand voor het aanzien van de Hinthamerstraat. Het pand is tot slot van belang vanwege gaafheid, met name van het nog grotendeels authentieke winkel- en woonhuisinterieur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Winkel (G)

Functie

Winkel (G2)